

Guidelines

Gairės 10/2020 dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį

2.1 versija

Priimta 2021 m. spalio 13 d.

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not been proofread yet.

Versijų lentelė

1.0 versija	2020 m. gruodžio 15 d.	Gairių, dėl kurių rengiamasi skelbti viešas konsultacijas, priėmimas
2.0 versija	2021 m. spalio 13 d.	Gairių priėmimas po viešų konsultacijų
2.1 versija	2022 m. kovo 15 d.	Formatavimo pakeitimai

Turinys

1	Ivadas.....	5
2	Apribojimų reikšmė	6
3	BDAR 23 straipsnio 1 dalies reikalavimai.....	7
3.1	Pagarba pagrindinių teisių ir laisvių esmei	7
3.2	Teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi apribojimai, ir būtinybė, kad jos būtų numatomos (41 konstatuojamoji dalis ir ESTT praktika).....	7
3.3	Apribojimų taikymo pagrindai	9
3.3.1	Nacionalinis saugumas, gynyba ir visuomenės saugumas	9
3.3.2	Nusikalstamų veikų prevencija, tyrimas, nustatymas ir traukimas už jas baudžiamojon atsakomybėn arba baudžiamųjų sankcijų vykdymas, įskaitant apsaugą nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevenciją	9
3.3.3	Kiti svarbūs tikslai, susiję su bendrais viešaisiais interesais.....	9
3.3.4	Teismų nepriklausomumo ir teismo proceso apsauga	10
3.3.5	Reglamentuojamųjų profesijų etikos pažeidimų prevencija, tyrimas, nustatymas ir traukimas baudžiamojon atsakomybėn už juos	10
3.3.6	Stebėsenos, tikrinimo ar reguliavimo funkcija, kuri yra susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu BDAR 23 straipsnio a–e ir g punktuose nurodytais atvejais.....	10
3.3.7	Duomenų subjekto apsauga arba kitų asmenų teisių ir laisvių apsauga.....	10
3.3.8	Civilinių ieškinių vykdymo užtikrinimas	11
3.4	Duomenų subjektų teisės ir duomenų valdytojų prievolės, kurios gali būti apribotos.....	11
3.5	Būtinumo ir proporcingumo patikra	11
4	BDAR 23 straipsnio 2 dalies reikalavimai.....	13
4.1	Asmens duomenų kategorijos	13
4.2	Apribojimų apimtis	14
4.3	Apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui arba neteisėtam susipažinimui su duomenimis ar jų perdavimui	14
4.4	Duomenų valdytojo apibūdinimas.....	14
4.5	Saugojimo laikotarpiai.....	14
4.6	Pavojai duomenų subjektų teisėms ir laisvėms	14
4.7	Teisė būti informuotam apie apribojimą, nebent tai pakenktų apribojimo tikslui	15
5	Konsultacijos su priežiūros institucijomis (BDAR 36 straipsnio 4 dalis ir 57 straipsnio 1 dalies c punktas)	16
6	Atvejai, kai valstybė narė nesilaiko BDAR 23 straipsnio reikalavimų	16
7	Konkrečios duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams taikomos nuostatos.....	16
7.1.	Atskaitomybės principas.....	16

7.2. Duomenų subjekto naudojimas savo teisėmis panaikinus apribojimą	17
7.3. Atvejai, kai duomenų valdytojas nesilaiko teisėkūros priemonės, kuria nustatomi tokie apribojimai	17
8 Išvados	18
9 Priedas. Kontroliniai sąrašai: BDAR 23 straipsnis glaustai.....	19
9.1 BDAR 23 straipsnio 1 dalies reikalavimai	19
9.2 BDAR 23 straipsnio 2 dalies reikalavimai	19

Europos duomenų apsaugos valdyba,

atsižvelgdama į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – BDAR) 70 straipsnio 1 dalies e punktą,

atsižvelgdama į EEE susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą, su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018¹,

atsižvelgdama į savo Darbo tvarkos taisyklių 12 ir 22 straipsnius,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRĖS:

1 ĮVADAS

1. Šiame dokumente siekiama pateikti gaires, kaip taikyti BDAR 23 straipsnį. Šiose gairėse išsamiai nagrinėjami apribojimų taikymo kriterijai, vertinimai, kaip duomenų subjektai gali naudotis savo teisėmis panaikinus apribojimą, į kuriuos reikia atsižvelgti, ir BDAR 23 straipsnio pažeidimų pasekmės.
2. Fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis yra viena iš pagrindinių teisių. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 2 dalyje Europos Parlamentas ir Taryba įpareigojami nustatyti su asmens duomenų apsauga ir su laisvu asmens duomenų judėjimu susijusias taisykles. BDAR saugomos fizinių asmenų teisės ir laisvės, visų pirma jų teisė į duomenų apsaugą. Duomenų apsauga negali būti užtikrinama nesilaikant BDAR nustatytų teisių ir principų (12–22 straipsniai ir 34 straipsnis, taip pat 5 straipsnis tiek, kiek jo nuostatos atitinka BDAR 12–22 straipsniuose numatytas teises ir prievoles). Visos šios teisės ir prievolės yra pagrindinės teisės į duomenų apsaugą pagrindas, todėl jos turėtų būti taikomos kaip bendroji taisyklė. Visų pirma, bet koks pagrindinės teisės į duomenų apsaugą apribojimas turi atitikti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 52 straipsnį.
3. BDAR 23 straipsnis turėtų būti skaitomas ir aiškinamas atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus dalykus. Jis vadinamas „Apribojimais“. Šiame straipsnyje nustatyta, kad pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę jame išvardytais atvejais gali būti apribotas tam tikrų Reglamento nuostatų, susijusių su duomenų subjektų teisėmis ir duomenų valdytojų prievolėmis, taikymas. Apribojimai turėtų būti laikomi bendrosios taisyklės, pagal kurią leidžiama naudotis BDAR įtvirtintomis teisėmis ir nustatomos BDAR numatytos prievolės, išimtimis². Iš esmės apribojimai turėtų būti aiškinami siaurai, taikomi tik konkrečiai numatytomis aplinkybėmis ir tik tada, kai laikomasi tam tikrų sąlygų.
4. Net ir išskirtinėmis aplinkybėmis asmens duomenų apsauga negali būti visiškai apribota. Pagal BDAR 23 straipsnį ji turi būti palaikoma taikant visas neatidėliotinas priemones, taip padedant užtikrinti

---

¹ Šiame dokumente daromos nuorodos į valstybes nares turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į EEE valstybes nares.

² Šie atvejai neapima situacijų, kai taikoma 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuria panaikinamas Tarybos patarinis sprendimas 2008/977/TVR.

pagarbą pagrindinėms demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių vertybėms, kuriomis grindžiama Sąjunga: bet kokia priemonė, kurios imasi valstybės narės, turi atitikti bendruosius teisės principus ir pagrindinių teisių ir laisvių esmę ir neturi būti neatšaukiama, o duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai turi toliau laikytis duomenų apsaugos taisyklių.

5. Reikėtų pažymėti, kad visais atvejais, kai pagal Sąjungos ar valstybės narės teisę leidžiama apriboti duomenų subjektų teises arba duomenų valdytojų (įskaitant bendrus duomenų valdytojus³) ir duomenų tvarkytojų⁴ prievoles, vis tiek taikomas BDAR 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas atskaitomybės principas. Tai reiškia, kad duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi ES duomenų apsaugos sistemos reikalavimų, įskaitant su duomenų subjektų duomenų tvarkymu susijusius principus, ir turi sugebėti tai įrodyti duomenų subjektams.
6. Kai ES ar nacionalinis teisės aktų leidėjas nustato apribojimus remdamasis BDAR 23 straipsniu, jis turi užtikrinti, kad jie atitiktų Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, visų pirma atlikti proporcingumo vertinimą, kad būtų taikomi tik tikrai būtini apribojimai.

2 APRIBOJIMŲ REIKŠMĖ

7. BDAR neapibrėžtas terminas „apribojimai“. BDAR 23 straipsnyje ir 73 konstatuojamojoje dalyje tik išvardytos sąlygos, kuriomis gali būti taikomi apribojimai.
8. Šiose gairėse terminas „apribojimai“ bus apibrėžiamas kaip bet koks BDAR 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje, taip pat atitinkamose 5 straipsnio nuostatose numatytų prievolių ir teisių suvaržymas pagal BDAR 23 straipsnį. Apribojant tam tikrą teisę turi būti siekiama svarbių tikslų, pavyzdžiui, apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, arba svarbių Sąjungos ar valstybės narės tikslų, susijusių su bendrais viešaisiais interesais, kurie yra išvardyti BDAR 23 straipsnio 1 dalyje. Todėl duomenų subjektų teisės gali būti apribojamos tik kai iškyla pavojus išvardytiems interesams⁵ ir kai šiais apribojimais siekiama apsaugoti tokius interesus.
9. Atsižvelgiant į tai, turi būti aiškiai nurodyti apribojimo pagrindai. Kad apribojimai būtų teisėti, jie turi būti numatyti teisėkūros priemone ir susiję su ribotu duomenų subjektų teisių ir (arba) duomenų valdytojų prievolių, išvardytų BDAR 23 straipsnyje⁶, skaičiumi, jais turi būti gerbiama atitinkamų pagrindinių teisių ir laisvių esmė, jie turi būti būtina ir proporcinga priemonė demokratinėje visuomenėje ir jais turi būti siekiama vieno iš BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išvardytų tikslų, kaip apibūdinta toliau.
10. Be to, kaip nurodyta BDAR 73 konstatuojamojoje dalyje, apribojimai turėtų atitikti Chartijoje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje nustatytus reikalavimus.
11. Be 23 straipsnyje nurodytų apribojimų, į BDAR taip pat įtraukta nuostatų, susijusių su konkrečiais duomenų tvarkymo atvejais, nurodytais IX skyriuje, kai valstybės narės gali teisės aktais nustatyti konkrečias priemones, turinčias įtakos duomenų subjektų teisėms, pavyzdžiui, išimtis arba nukrypti

---

³ Bendro duomenų valdymo atveju, ypač kai duomenų valdytojai yra iš skirtingų valstybių narių, reikėtų apsvarstyti pagal 23 straipsnį taikomus apribojimus ir į juos atsižvelgti, kad bendri duomenų valdytojai susitarime paaikškintų savo atitinkamus vaidmenis.

⁴ Nors nuo šiol šiose gairėse bus kalbama tik apie duomenų valdytojus, šios rekomendacijos, jeigu taikoma, yra skirtos ir duomenų tvarkytojams.

⁵ Šie interesai išsamiai išdėstyti BDAR 23 straipsnio 1 dalyje.

⁶ Yra tam tikrų teisių, kurių negalima apriboti pagal BDAR 23 straipsnį, pavyzdžiui, teisės pateikti skundą priežiūros institucijai (BDAR 77 straipsnis).

leidžiančias nuostatas (pvz., BDAR 85 arba 89 straipsnis). Vis dėlto šiose gairėse tokie atvejai nenagrinėjami.

12. 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje numatytos prievolės ir teisės gali būti apribotos įvairiai, tačiau tokiais apribojimais niekada negali būti apskritai sustabdytos visos teisės. Teisėkūros priemonėmis, kuriomis nustatomi apribojimai pagal BDAR 23 straipsnį, taip pat gali būti numatytos tokios galimybės kaip naudojimosi tam tikra teise atidėjimas, dalinis naudojimas teise ar teisės apribojimas tam tikrų kategorijų duomenimis arba netiesioginis naudojimas teise pasitelkiant nepriklausomą priežiūros instituciją.

3 BDAR 23 STRAIPSNIO 1 DALIES REIKALAVIMAI

13. BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išvardyta keletas reikalavimų, kurie išsamiai apibūdinti toliau. Kad priemone būtų galima teisėtai remtis, visi šie reikalavimai turi būti įvykdyti.

3.1 Pagarba pagrindinių teisių ir laisvių esmei

14. Vienas iš pagrindinių duomenų apsaugos teisės aktų tikslų yra stiprinti duomenų subjektų vykdomą su jais susijusių asmens duomenų kontrolę. Bet koku apribojimu turi būti gerbiama teisė, kuri yra apribojama, esmė. Tai reiškia, kad plataus masto ir intervenciniai apribojimai, kurie yra tokie, kad dėl jų pagrindinė teisė netenka savo esmės, negali būti pateisinami. Bet kuriuo atveju apskritai panaikinant duomenų subjektų teises, susijusias su visomis ar konkrečiomis duomenų tvarkymo operacijomis arba su konkrečiais duomenų valdytojais, būtų negerbiama Chartijoje įtvirtintos pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą esmė. Jei iškyla pavojus atitinkamos teisės esmei, apribojimas laikomas neteisėtu ir nereikia toliau vertinti, ar juo siekiama su bendru interesu susijusio tikslo ir ar jis atitinka būtinumo ir proporcingumo kriterijus.
15. Siekiant užtikrinti šią kontrolę, duomenų subjektams suteikta keletas su teise į duomenų apsaugą susijusių teisių, o duomenų valdytojams nustatyta keletas prievolių duomenų subjekto atžvilgiu, išdėstytų BDAR 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje, taip pat 5 straipsnyje tiek, kiek jo nuostatos atitinka BDAR 12–22 straipsniuose numatytas teises ir prievoles. BDAR 23 straipsnis turėtų būti skaitomas ir aiškinamas atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus dalykus.

3.2 Teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi apribojimai, ir būtinybė, kad jos būtų numatomos (41 konstatuojamoji dalis ir ESTT praktika)

16. Teisėkūros priemonės reikalavimas reiškia, kad duomenų valdytojai gali remtis BDAR 23 straipsnyje numatytu apribojimu tik tiek, kiek šis apribojimas konkrečiai nurodytas Sąjungos arba valstybės narės teisėje. Jeigu nėra atitinkamos teisėkūros priemonės, duomenų valdytojai negali tiesiogiai remtis BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išvardytais pagrindais. BDAR 41 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad „kai šiame reglamente nurodomas teisinis pagrindas arba teisėkūros priemonė, tai nebūtinai reiškia, kad parlamentas turi priimti teisėkūros procedūra priimamą aktą, nedarant poveikio reikalavimams, taikomiems pagal atitinkamos valstybės narės konstitucinę tvarką. Tačiau toks teisinis pagrindas ar teisėkūros priemonė turėtų būti aiškūs ir tikslūs, o jų taikymas turėtų būti numatomas tiems asmenims, kuriems jie turi būti taikomi, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo <...> ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką“⁷.

---

⁷ Atitinkamų teisėkūros priemonių rūšis turi atitikti ES teisę arba nacionalinę teisę. Priklausomai nuo apribojimo intervencijos lygio, gali būti reikalaujama, kad atitinkama teisėkūros priemonė, atsižvelgiant į normos lygį, būtų priimta nacionaliniu lygmeniu.

17. Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks naudojimosi Chartijoje pripažintomis teisėmis ir laisvėmis apribojimas turi būti „numatytas įstatymo“. Tai atitinka Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnio 2 dalies formuluotę „įstatymo nustatytais atvejais“⁸, kuri ne tik reiškia atitiktį vidaus teisei, bet ir yra susijusi su tos teisės kokybe nedarant poveikio akto pobūdžiui, reikalaujant, kad jis atitiktų teisinės valstybės principą. Visų pirma, vidaus teisės nuostatos turi būti **pakankamai aiškios, kad jomis asmenims būtų tinkamai nurodomos aplinkybės ir sąlygos, kuriomis duomenų valdytojai turi teisę taikyti bet kokius tokius apribojimus**. Tokie pat griežti standartai turėtų būti taikomi bet kokiems apribojimams, kuriuos gali nustatyti valstybės narės. Remiantis BDAR ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) bei Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktika, iš tikrųjų labai svarbu, kad duomenų subjektai galėtų numatyti teisėkūros priemones, kuriomis siekiama apriboti duomenų subjektų teises arba duomenų valdytojų prievoles.
18. Nors bet kokia teisėkūros priemonė bet koku atveju turi būti pritaikyta prie siekiamo tikslo ir atitikti numatomumo kriterijų, teisėkūros priemonė, kuria nustatomos nuostatos dėl apribojimų taikymo pagal BDAR 23 straipsnį, ne visada turi būti ribotos trukmės ar susieta su konkrečiu laikotarpiu.
- Kai kuriais atvejais apribojimas nėra konkrečiai susietas su tam tikru laikotarpiu, nes pats apribojimo tikslas, kurio siekiama teisėkūros priemone, nėra ribotos trukmės. Atsižvelgiant į būtinumą ir proporcingumą principą, būtina užtikrinti, kad tokios teisėkūros priemonės būtų susijusios su apribojimo tikslu, kurį demokratinėje visuomenėje siekiama užtikrinti nuolat arba visą laiką. Pavyzdžiui, gali būti laikoma, kad teisėkūros priemone, kuria 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje numatytos prievolės ir teisės apribojamos siekiant užtikrinti teismų nepriklausomumo ir teismo proceso apsaugą, siekiama nuolatinio tikslo demokratinėje visuomenėje, todėl ji negali būti ribotos trukmės.
  - Kitais atvejais tikslas, kurio siekiama apribojimu, yra savaime ribotos trukmės, todėl, kad būtų laikomasi numatomumo kriterijaus, turėtų būti nustatytas teisėkūros priemonės taikymo trukmės apribojimas. Pavyzdžiui, kai apribojimai priimami susiklosčius ekstremaliajai situacijai, siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, Europos duomenų apsaugos valdyba mano, kad neribotam laikui nustatyti apribojimai, įskaitant atvejus, kai tokie apribojimai taikomi atgaline data arba neapibrėžtomis sąlygomis, neatitinka numatomumo kriterijaus⁹.
19. Šis numatytų apribojimų ir siekiamo tikslo tarpusavio ryšys turėtų būti aiškiai nustatytas ir parodytas atitinkamoje teisėkūros priemonėje ar papildomuose pridedamuose dokumentuose. Pavyzdžiui, vien tai, kad prasidėjo pandemija, nėra pakankama priežastis numatyti kokius nors duomenų subjektų teisių apribojimus; bet koku apribojimu verčiau turi būti aiškiai prisidedama prie Sąjungos ar valstybės narės svarbaus tikslo, susijusio su bendrais viešaisiais interesais, įgyvendinimo.

---

⁸ Žr. visų pirma 2010 m. rugsėjo 14 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo *Sanoma Uitgevers B.V. prieš Nyderlandus*, EC:ECHR:2010:0914JUD003822403, 83 punktą: „[b]e to, kalbant apie Konvencijos 8–11 straipsniuose vartojamas formuluotes „pagal įstatymą“ ir „nustatyta įstatymo“, Teismas pažymi, kad sąvoką „įstatymas“ jis visada suprato ne formaliąja, o materialiąja prasme; ši sąvoka apima ir „rašytinę teisę“, įskaitant tiek žemesnės nei įstatymo galios aktus, tiek reguliavimo priemones, patvirtintas profesinių asociacijų įgyvendinant savarankiškus normatyvinius įgaliojimus, deleguotus įstatymų leidėjo, ir „nerašytinę teisę“. Sąvoka „įstatymas“ turi būti suprantama kaip apimanti rašytinius aktus ir teismų kuriamą teisę. Api bendrinant galima pasakyti, kad sąvoka „įstatymas“ yra nuostata, galiojanti taip, kaip ją išaiškino kompetenti ngi teismai.“ Kalbant apie sąvoką „numatytas įstatymo“, turėtų būti taikomi Europos Žmogaus Teisių Teismo nustatyti kriterijai, kaip siūloma ESTT generalinio advokato išvadose sujungtose bylose C-203/15 ir C-698/15 (*Tele2 Sverige AB*, ECLI:EU:C:2016:572, 137–154 punktai) arba byloje C-70/10 (*Scarlet Extended*, ECLI:EU:C:2011:255, 99 punktas).

⁹ Taip pat žr. tolesnę 46 dalį.

3.3 Apribojimų taikymo pagrindai

20. Norint priimti apribojimams skirtą teisėkūros priemonę ir konkrečiu atveju taikyti tam tikrą apribojimą, turi būti įvykdyta viena ar kelios iš toliau nurodytų BDAR 23 straipsnio 1 dalyje išdėstytų sąlygų. Šis sąrašas yra baigtinis, o tai reiškia, kad apribojimai negali būti taikomi jokiais kitomis sąlygomis, išskyrus išvardytas toliau.
21. Teisėkūros priemonėje turėtų būti aiškiai nurodytas numatytų apribojimų ir siekiamo tikslo tarpusavio ryšys.

3.3.1 Nacionalinis saugumas, gynyba ir visuomenės saugumas

22. Kaip nurodyta BDAR 23 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, duomenų subjektų teisės gali būti apribotos siekiant užtikrinti valstybių narių nacionalinį ar visuomenės saugumą ir (arba) gynybą.
23. Be to, visuomenės saugumas apima žmonių gyvybės apsaugą, ypač reaguojant į gaivalines ar žmogaus sukeltas nelaimes.

3.3.2 Nusikalstamų veikų prevencija, tyrimas, nustatymas ir traukimas už jas baudžiamojon atsakomybėn arba baudžiamųjų sankcijų vykdymas, įskaitant apsaugą nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevenciją

24. Tam tikrais atvejais teikiant informaciją duomenų subjektams, dėl kurių atliekamas tyrimas, gali kilti pavojus to tyrimo sėkmingumui. Todėl gali būti būtina pagal BDAR 23 straipsnio 1 dalies d punktą apriboti teisę į informaciją arba kitas duomenų subjektų teises. Tai aktualu, pavyzdžiui, kovojant su pinigų plovimu ar vykdant teismo ekspertizės laboratorijų veiklą¹⁰.
25. Nepaisant to, nepateikta informacija, vadovaujantis ESTT praktika, turi būti pateikiama kai tik ir jeigu tai nebegali pakenkti atliekamam tyrimui¹¹. Tai reiškia, kad duomenų subjektui turėtų būti kuo greičiau pateikiamas specialus (pritaikytas) pranešimas apie duomenų apsaugą, kuriame nurodomos įvairios teisės, pavyzdžiui, teisė susipažinti su duomenimis, teisė ištaisyti duomenis ir kt.
26. Be to, tikslas užtikrinti visuomenės saugumą apima žmonių gyvybės apsaugą, ypač reaguojant į gaivalines ar žmogaus sukeltas nelaimes¹².

3.3.3 Kiti svarbūs tikslai, susiję su bendrais viešaisiais interesais

27. BDAR 23 straipsnio 1 dalies e punkte, kaip kiti Sąjungos ar valstybės narės svarbūs tikslai, susiję su bendrais viešaisiais interesais, nurodyti svarbūs ekonominiai ar finansiniai interesai, įskaitant pinigų, biudžeto ir mokesčių klausimus, visuomenės sveikatą ir socialinę apsaugą. Jie gali būti susiję, pavyzdžiui, su viešųjų registru, tvarkomų bendro viešojo intereso tikslais, administravimu ar tolesniu suarchyvuotų asmens duomenų tvarkymu siekiant pateikti konkrečią informaciją, susijusią su politine elgsena buvusių totalitarinių valstybės režimų metu¹³. Vis dėlto teikiant informaciją patiriamos išlaidos, taigi ir valstybės biudžetams tenkanti finansinė našta, nėra pakankamos priežastys, kad apribojant duomenų subjektų teises būtų galima remtis viešuoju interesu. Pavyzdžiui, tiesioginių mokesčių administracija gali nustatyti duomenų subjektų teisių susipažinti su duomenimis apribojimus, kai mokesčių administracijai vykdant savo teises pareigas dėl duomenų subjekto atliekamas jos vadovaujamas tyrimas, jeigu duomenų subjektui susipažinus su šiais duomenimis iškiltų pavojus

---

¹⁰ BDAR 19 konstatuojamoji dalis.

¹¹ 2017 m. liepos 26 d. ESTT (didžioji kolegija) nuomonė 1/15 dėl Kanados ir Europos Sąjungos susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo projekto, ECLI:EU:C:2017:592.

¹² BDAR 73 konstatuojamoji dalis.

¹³ BDAR 73 konstatuojamoji dalis.

atliekamam tyrimui. Vis dėlto tokie apribojimai turėtų būti taikomi tik tol, kol atliekamas konkretus tyrimas, ir turėtų būti panaikinti, kai tik mokesčių administracija užbaigia tyrimą. Duomenų subjektas turėtų būti nedelsiant informuotas ir jam turėtų būti pranešta apie duomenų valdytojo sprendime pateiktus pagrindimus bei datą, nuo kurios jis vėl galės naudotis savo teise susipažinti su duomenimis. Taip pat turėtų būti užtikrintos tinkamos apsaugos priemonės, pavyzdžiui, netiesioginė prieiga¹⁴, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, kad nepriklausoma institucija galėtų patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėtai.

28. Siekdama užtikrinti su bendrais viešaisiais interesais susijusį tikslą – teisės prieinamumą, viešojo administravimo institucija gali apriboti teisę nesutikti, kad būtų tvarkomi pseudoniminiai asmens duomenys siekiant parengti lyginamąjį dokumentą ir informaciją, kuriais remiantis pagal žalos rūšį nustatomos ginčo šalių reikalaujamos ir siūlomos sumos, taip pat administracinių teismų ir civilinių teismų apeliacine tvarka priimtuose teismo sprendimuose aukoms kaip kompensacija už jų fizinį sužalojimą skirtos sumos. Tokie apribojimai gali būti taikomi, jeigu įvykdomos BDAR 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos, visų pirma įgyvendinant tokias apsaugos priemones kaip kompensacijos sumų derinimas, ginčo šalių vardų ir pavardžių ištrynimasis ir tvarkomų asmens duomenų pseudoniminimas.

3.3.4 Teismų nepriklausomumo ir teismo proceso apsauga

29. BDAR 23 straipsnio 1 dalies f punkte taip pat numatyta būtinybė apriboti tam tikras duomenų subjektų teises ar duomenų valdytojų prievoles siekiant apsaugoti teismų nepriklausomumą ir teismo procesą.
30. Šių apribojimų taikymo sritis turėtų būti suderinta su nacionalinės teisės aktais, kuriais reglamentuojami šie klausimai.

3.3.5 Reglamentuojamųjų profesijų etikos pažeidimų prevencija, tyrimas, nustatymas ir traukimas baudžiamojon atsakomybėn už juos

31. BDAR 23 straipsnio 1 dalies g punkte nurodyti reglamentuojamųjų profesijų, pavyzdžiui, gydytojų ir teisininkų, etikos pažeidimai.
32. Tai – atvejai, kai atliekamas tyrimas iš esmės nesusijęs su nusikalstamomis veikomis, nes, jeigu tyrimas susijęs su nusikalstama veika, būtų taikomas 3.3.2 punkte nustatytas pagrindas.

3.3.6 Stebėsenos, tikrinimo ar reguliavimo funkcija, kuri yra susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu BDAR 23 straipsnio a–e ir g punktuose nurodytais atvejais

BDAR 23 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytas apribojimo pagrindas susijęs su galimu apribojimu, kai atliekama tikrinimo, stebėsenos ar reguliavimo funkcija, kuri (net jeigu tik kartais) yra susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu 3.3.1–3.3.3 punktuose ir 3.3.5 punkte nurodytais atvejais.

3.3.7 Duomenų subjekto apsauga arba kitų asmenų teisių ir laisvių apsauga

33. BDAR 23 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytas apribojimo pagrindas, kuriuo siekiama apsaugoti duomenų subjektą arba kitų asmenų teises ir laisves.
34. Vienas iš apribojimo siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves pavyzdžių gali būti administracinis tyrimas ir (arba) drausminė procedūra arba įtarimų dėl priekabiavimo darbo vietoje tyrimas. Tokiu atveju teisėkūros priemonėje gali būti numatyta, kad gali būti apribotos asmens, dėl kurio pradėtas

---

¹⁴T. y. duomenų subjektas gali prašyti kompetentingos priežiūros institucijos atlikti būtinas su duomenų subjektu susijusias informacijos patikras ir patikrinimus. Tokia netiesioginė prieiga gali būti suteikta, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti valstybės ar visuomenės saugumą ir užtikrinti gynybą. Paskui priežiūros institucija gali susipažinti su informacija ir ją patikrinti, taip pat atitinkamais atvejais gali prašyti ištaisyti ar ištrinti tvarkomus asmens duomenis.

tyrimas ar drausminė procedūra, teisės susipažinti su duomenimis, jeigu negalima atskleisti tariamos aukos, liudytojo ar pranešėjo tapatybės, kad jie būtų apsaugoti nuo galimų atsakomųjų veiksmų. Taip pat gali būti apribotos aukos arba liudytojo teisės susipažinti su duomenimis, siekiant užtikrinti asmens, dėl kurio pradėtas tyrimas ar drausminė procedūra, teisės į privatų gyvenimą ir duomenų apsaugą.

3.3.8 Civilinių ieškinių vykdymo užtikrinimas

35. BDAR 23 straipsnio 1 dalies j punkte, kaip vienas iš apribojimų pagrindų, taip pat numatytas civilinių ieškinių vykdymo užtikrinimas. BDAR 23 straipsnio 1 dalies j punkte leidžiama apriboti teises ir prievoles siekiant apsaugoti asmeninius (galimos) ginčo šalies interesus, o pagal BDAR 23 straipsnio 1 dalies f punktą leidžiama nustatyti apribojimus siekiant apsaugoti patį teismo procesą, taip pat taikomas procedūrinės taisyklės.

3.4 Duomenų subjektų teisės ir duomenų valdytojų prievolės, kurios gali būti apribotos

36. Pagal BDAR 23 straipsnį gali būti apribotos tik BDAR 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje, taip pat 5 straipsnyje tiek, kiek jo nuostatos atitinka 12–22 straipsniuose numatytas teises ir prievoles, nustatytos prievolės ir teisės.
37. Prievolių apribojimai – tai principų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu tiek, kiek 5 straipsnio nuostatos atitinka BDAR 12–22 straipsniuose nustatytas prievoles, ir pranešimu duomenų subjektui apie asmens duomenų saugumo pažeidimą (BDAR 34 straipsnis) apribojimai. BDAR 5 straipsnis, kuriame nustatyti su asmens duomenų tvarkymu susiję principai, yra vienas iš svarbiausių BDAR straipsnių. Duomenų apsaugos principų apribojimams taikoma keletas sąlygų: jie turi būti tinkamai pagrįsti išskirtinėmis aplinkybėmis, nustatant apribojimus turi būti gerbiama atitinkamų pagrindinių teisių ir laisvių esmė ir jie turi būti nustatomi atlikus būtinumo ir proporcingumo patikrą¹⁵ (žr. tolesnį 3.5 skyrių). Reikėtų pažymėti, kad BDAR 5 straipsnyje išdėstyti principai gali būti ribojami tik tiek, kiek jo nuostatos atitinka BDAR 12–22 straipsniuose nustatytas teises ir prievoles.
38. Teisių apribojimai – tai teisės gauti skaidrią informaciją (BDAR 12 straipsnis), teisės gauti informaciją (BDAR 13 ir 14 straipsniai), teisės susipažinti su duomenimis (BDAR 15 straipsnis), teisės reikalauti ištaisyti duomenis (BDAR 16 straipsnis), teisės reikalauti ištrinti duomenis (BDAR 17 straipsnis), teisės apriboti duomenų tvarkymą (BDAR 18 straipsnis), prievolės pranešti apie asmens duomenų ištaisymą ar ištrynimą arba duomenų tvarkymo apribojimą (BDAR 19 straipsnis), teisės į duomenų perkeliamumą (BDAR 20 straipsnis), teisės nesutikti (BDAR 21 straipsnis) ir teisės, kad nebūtų taikomas automatizuotas atskirų sprendimų priėmimas (BDAR 22 straipsnis), apribojimai.
39. Tai reiškia, kad negali būti ribojamos jokios kitos duomenų subjektų teisės, pavyzdžiui, teisė pateikti skundą priežiūros institucijai (BDAR 77 straipsnis), ar kitos duomenų valdytojų prievolės.

3.5 Būtinumo ir proporcingumo patikra

40. Apribojimai yra teisėti tik tada, kai jie demokratinėje visuomenėje yra būtina ir proporcinga priemonė, kaip nurodyta BDAR 23 straipsnio 1 dalyje. Tai reiškia, kad, norint užtikrinti apribojimų atitiktį BDAR reikalavimams, turi būti atlikta apribojimų būtinumo ir proporcingumo patikra¹⁶. Būtinumo ir

---

¹⁵ Žr. [Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas \(EDAPP\), „Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data :A Toolkit“](#), EDAPP, „Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“ ir „EDPS quick-guide to necessity and proportionality“.

¹⁶ Priežiūros institucijoms atliekant užduotis ir siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, patartina būtinumo ir proporcingumo patikrą patvirtinti dokumentais. Priežiūros institucijos gali prašyti papildomų dokumentų.

proporcingumo patikra turėtų būti atliekama prieš teisės aktų leidėjui priimant sprendimą numatyti apribojimą.

41. Pagrindas, kuriuo remiantis galima įvertinti priemonės būtinumą, yra tikslas, kurį ketinama pasiekti. Todėl svarbu pakankamai išsamiai nustatyti tikslą, kad būtų galima atlikti vertinimą, ar priemonė yra būtina. Pavyzdžiui, jei administracinio proceso metu būtina nustatyti su tyrimo dalimi susijusius apribojimus, tačiau tam tikra informacija jau gali būti atskleista susijusiems duomenų subjektams, tuomet ta informacija turėtų būti pateikta ir atitinkamam asmeniui. Pagal ESTT praktiką turi būti atliekama griežta bet kokių apribojimų, susijusių su galimybėmis naudotis teisėmis į asmens duomenų apsaugą ir privatų gyvenimą tvarkant asmens duomenis, būtinumo patikra: „nuo <...> asmens duomenų apsaugos nukrypti leidžiančios nuostatos ir jos apribojimai [turi neviršyti] to, kas yra griežtai būtina“¹⁷. Pagal EŽTT praktiką griežto būtinumo patikra turi būti atliekama atsižvelgiant į kontekstą ir visas esamas aplinkybes, pavyzdžiui, dėl slapto sekimo priemonių¹⁸.
42. Jei šios patikros rezultatai yra patenkinami, turi būti įvertinamas numatytos priemonės proporcingumas. Jei priemonės projekto būtinumo patikros rezultatai yra nepatenkinami, jos proporcingumo tikrinti nereikia. Jei paaiškėja, kad priemonė nėra būtina, ji neturėtų būti siūloma, nebent ji būtų pakeista taip, kad atitiktų būtinumo reikalavimą.
43. Būtinumo ir proporcingumo patikra paprastai reiškia, kad turi būti įvertinti duomenų subjektų teisėms ir laisvėms kylantys pavojai. Duomenų subjektų teisėms ir laisvėms kylantys pavojai išsamiai apibūdinti šių gairių 4.7 punkte.
44. Pagal proporcingumo principą teisėkūros priemonės turinys negali viršyti to, kas griežtai būtina BDAR 23 straipsnio 1 dalies a–j punktuose išvardytiems tikslams pasiekti. Taigi apribojimas turi būti tinkamas siekiant teisėtų tikslų, kurių siekiama atitinkamais teisės aktais, ir neviršyti to, kas tinkama ir būtina tiems tikslams pasiekti. Pagal ESTT praktiką BDAR 23 straipsnis negali būti aiškinamas taip, kad juo valstybėms narėms galima suteikti įgaliojimus pažeisti teisę į privataus gyvenimo apsaugą, nesilaikant Chartijos 7 straipsnio ar kitų joje įtvirtintų garantijų. Visų pirma, pagal BDAR 23 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms suteiktais įgaliojimais galima naudotis tik laikantis proporcingumo reikalavimo, pagal kurį nuo asmens duomenų apsaugos nukrypti leidžiančios nuostatos ir jos apribojimai turi būti taikomi tik tiek, kiek tai griežtai būtina¹⁹.
45. Siūloma ribojamoji priemonė turėtų būti pagrįsta įrodymais, kuriais apibūdinama problema, kurią ketinama spręsti ta priemone, taip pat nurodoma, kaip ji bus sprendžiama taikant tą priemonę ir kodėl esamomis ar mažiau ribojamo pobūdžio priemonėmis negalima deramai jos išspręsti. Taip pat reikalaujama parodyti, kaip bet kokia siūloma intervencinė priemonė ar apribojimas iš tikrųjų atitinka valstybės ir ES tikslus, susijusius su bendru interesu, ar būtinybę apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves. Nustatant teisių į duomenų apsaugą apribojimą daugiausia dėmesio turės būti skiriama konkreitiems pavojams.

---

¹⁷ Žr. 2008 m. gruodžio 16 d. ESTT sprendimo *Tietosuoajavaltuutettu prieš Satakunnan Markkinapörssi Oy ir Satamedia Oy*, C-73/07, ECLI:EU:C:2008:727, 56 punktą.

¹⁸ Žr. 2016 m. sausio 12 d. EŽTT sprendimo *Szabo ir Vissy prieš Vengriją* 73 punktą.

¹⁹ 2020 m. spalio 6 d. ESTT sprendimas *La Quadrature du net ir kiti*, sujungtos bylos C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, ECLI:EU:C:2020:791, 210 punktas. Pavyzdžiui, kiek tai sietina su visuomenei skirtų ryšių paslaugų internetu teikėjų ir prieglobos paslaugų teikėjų saugomais duomenimis, ESTT 212 punkte padarė išvadą, kad BDAR „23 straipsnio 1 dalis, siejama su Chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais prieigos prie visuomenei skirtų ryšių paslaugų internetu teikėjai ir prieglobos paslaugų teikėjai įpareigojami bendrai ir nediferencijuotai saugoti, be kita ko, su šiomis paslaugomis susijusius asmens duomenis“.

46. Pavyzdžiui, jei apribojimai padeda užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą ekstremaliosios situacijos metu, Europos duomenų apsaugos valdybos manymu, turi būti griežtai apribota tokių apribojimų taikymo sritis (pvz., kiek tai sietina su tikslu, atitinkamomis duomenų subjektų teisėmis ar atitinkamomis duomenų valdytojų kategorijomis) ir jų trukmė. Visų pirma, toks apribojimas turi būti taikomas tik tol, kol trunka ekstremalioji situacija. Duomenų subjektų teisės gali būti apribotos, tačiau jų negali būti nepaisoma.

4 BDAR 23 STRAIPSNIO 2 DALIES REIKALAVIMAI

47. Pagal ESTT praktiką bet kokia teisėkūros priemonė, priimta remiantis BDAR 23 straipsnio 1 dalimi, visų pirma turi atitikti konkrečius BDAR 23 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus²⁰. BDAR 23 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad tam tikrais atvejais į teisėkūros priemones, kuriomis nustatomi duomenų subjektų teisių ir duomenų valdytojų prievolių apribojimai, turi būti įtrauktos konkrečios nuostatos, susijusios su keliais toliau nurodytais kriterijais. Paprastai į teisėkūros priemonę, kuria nustatomi apribojimai pagal BDAR 23 straipsnį, turėtų būti įtraukti visi toliau nurodyti reikalavimai.
48. Teisės aktų leidėjas turi tinkamai pagrįsti šios taisyklės išimtis, grindžiamas tuo, kad nustatant teisėkūros priemonę, kuria numatoma apriboti duomenų subjektų teises, viena ar kelios BDAR 23 straipsnio 2 dalyje išdėstytos nuostatos tam tikrais atvejais nėra svarbios. Europos duomenų apsaugos valdybos BDAR 23 straipsnio 2 dalies formuluotės „tam tikrais atvejais“ aiškinimas siejamas su aplinkybėmis.
49. BDAR 23 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta, kad viena iš konkrečių nuostatų, kurios turėtų būti įtrauktos į bet kokias teisėkūros priemones, kuriomis apribojamos duomenų subjektų teisės arba duomenų valdytojų prievolės, yra susijusi su duomenų tvarkymo tikslais arba duomenų tvarkymo kategorijomis. Pagal BDAR 8 konstatuojamąją dalį asmenims, kuriems taikomas apribojimas, turėtų būti suprantama apribojimo priežastis. Tai taip pat apima aiškų supratimą, kaip ir kada gali būti taikomas apribojimas.
50. Pavyzdžiui, nacionalinės teisės aktuose dėl reglamentuojamųjų profesijų etikos pažeidimų prevencijos ir tyrimo gali būti nurodyta, kad tam tikra informacija gali būti ribotą laiką neatskleidžiama duomenų subjektui, jeigu atskleidus faktą, kad atitinkamo asmens atžvilgiu atliekamas tyrimas dėl rimto pažeidimo, tai gali pakenkti tyrimo tikslui.
51. Galimi duomenų tvarkymo tikslai turi būti susiję su šių gairių 3.3 punkte nurodytais apribojimų taikymo pagrindais.
52. Reikėtų pasakyti, kad kartais duomenų subjektai, naudodamiesi savo teisėmis, padeda duomenų valdytojams atlikti jų funkcijas. Pavyzdžiui, teisė reikalauti ištaisyti duomenis gali padėti užtikrinti duomenų kokybę.

4.1 Asmens duomenų kategorijos

53. BDAR 23 straipsnio 2 dalies b punkte teigiama, kad teisėkūros priemonėje, kurioje numatyta taikyti apribojimus, turi būti nurodytos asmens duomenų, kuriems taikomi apribojimai, kategorijos²¹.

---

²⁰ 2020 m. spalio 6 d. ESTT sprendimas La Quadrature du Net ir kiti, sujungtos bylos C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, ECLI:EU:C:2020:791, 209 punktą.

²¹ Jei įmanoma, duomenų valdytojas gali laikytis griežtesnių sąlygų ir išvardyti konkrečius duomenų aspektus, kuriems gali būti taikomas teisių apribojimas. Tai gali būti, pavyzdžiui, preliminarūs tyrimo rezultatai, sprendimas pradėti tyrimą ir kt.

54. Be to, apribojimai, susiję su konkrečiomis asmens duomenų kategorijomis, gali daryti didesnį poveikį duomenų subjektams, todėl teisėkūros priemonėje, kuria nustatomas toks apribojimas, turėtų būti nurodytos atitinkamos konkrečios susijusių duomenų kategorijos.

4.2 Apribojimų apimtis

55. BDAR 23 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta, kad taip pat turi būti nurodyta apribojimų apimtis, t. y. susijusios teisės ir tai, kokių mastu jos bus apribotos, pavyzdžiui, kad apribojimas taikomas tik teisei apriboti duomenų tvarkymą (BDAR 18 straipsnis) arba kad jis gali būti susijęs su teise susipažinti su duomenimis, asmens duomenų ištaisymu ir ištrynimu.

4.3 Apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui arba neteisėtam susipažinimui su duomenimis ar jų perdavimui

56. BDAR 23 straipsnio 2 dalies d punkte teigiama, teisėkūros priemonė turi apimti apsaugos priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui arba neteisėtam susipažinimui su duomenimis ar jų perdavimui. Tai visų pirma apima organizacines ir (arba) technines priemones²², kurios yra būtinos siekiant išvengti pažeidimų ar neteisėto duomenų perdavimo, pavyzdžiui, saugų fizinių dokumentų saugojimą. Pavyzdžiui, kai kuriose valstybėse narėse teisėmis, susijusiomis su konkrečiuose sektoriuose atliekamu duomenų tvarkymu, gali būti naudojamosi tarpininkaujant nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai (PI).
57. Teisėkūros priemonė taip pat gali būti susijusi su periodinėmis priemonėmis, skirtomis konkrečiam sprendimui dėl apribojimų peržiūrėti. Teisės aktų leidėjas gali siūlyti, kad būtų periodiškai peržiūrimas kiekvienas duomenų valdytojo taikomas apribojimas, siekiant užtikrinti, kad jo pagrindimas tebebūtų galiojantis.

4.4 Duomenų valdytojo apibūdinimas

58. BDAR 23 straipsnio 2 dalies e punkte reikalaujama, kad teisėkūros priemonėje būtų apibūdinta, kas yra duomenų valdytojas arba kokios yra duomenų valdytojų kategorijos. Taip teisėkūros priemonėje paskiriant duomenų valdytojus ne tik didinamas teisinis tikrumas dėl atsakomybės už duomenų tvarkymo operacijas, susijusias su apribojimais, bet ir sudaromos sąlygos duomenų subjektams žinoti, į ką kreiptis naudojantis savo teisėmis, kai tik apribojimas bus panaikintas.

4.5 Saugojimo laikotarpiai

59. BDAR 23 straipsnio 2 dalies f punkte nustatyta, kad į teisėkūros priemonę turi būti įtraukta konkreti nuostata dėl saugojimo laikotarpių ir taikytinų apsaugos priemonių, atsižvelgiant į duomenų tvarkymo arba duomenų tvarkymo kategorijų pobūdį, aprėptį ir tikslus. Pavyzdžiui, saugojimo laikotarpis galėtų būti skaičiuojamas kaip duomenų tvarkymo operacijos trukmė ir papildomas laikas, skirtas galimam bylinėjimuisi.

4.6 Pavojai duomenų subjektų teisėms ir laisvėms

60. BDAR 23 straipsnio 2 dalies g punkte reikalaujama, kad į teisėkūros priemonę būtų įtraukti dėl apribojimų kylantys pavojai duomenų subjekto teisėms ir laisvėms. Tai labai svarbus žingsnis, padedantis atlikti apribojimų būtinumo ir proporcingumo patikrą.
61. Šio pavojų duomenų subjektų teisėms ir laisvėms vertinimo tikslas yra dvejopas. Pirma, jame apžvelgiamas galimas apribojimų poveikis duomenų subjektams. Antra, jame nustatyti apribojimų

---

²² Žr. [Europos duomenų apsaugos valdybos gaires 4/2019 dėl 25 straipsnio „Prietaikytoji duomenų apsauga ir standartizuotoji duomenų apsauga“](#).

būtinumo ir proporcingumo patikros elementai. Šiuo požiūriu ir jeigu taikytina reikėtų apsvarstyti galimybę atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą (PDAV)²³.

62. Teisės aktų leidėjas turėtų įvertinti duomenų subjekto teisėms ir laisvėms kylančius pavojus iš duomenų subjektų perspektyvos. Ne visada privaloma atlikti PDAV, tačiau, jei taikoma, teisėkūros priemonėje gali būti nurodyti konkretūs duomenų subjektams kylantys pavojai, pavyzdžiui, neteisingas profiliavimas, dėl kurio atsiranda diskriminacija, sumažėjęs žmogaus orumas²⁴, apribota žodžio laisvė, teisė į privatumą ir duomenų apsaugą²⁵, didesnis poveikis pažeidžiamoms grupėms (pavyzdžiui, vaikams ar neįgaliesiems).
63. Kai pateikiamas toks vertinimas, Europos duomenų apsaugos valdyba mano, kad būtina jį įtraukti į teisės akto konstatuojamąsias dalis ar aiškinamąjį memorandumą²⁶ arba į poveikio vertinimą²⁷.

4.7 Teisė būti informuotam apie apribojimą, nebent tai pakenktų apribojimo tikslui

64. BDAR 23 straipsnio 2 dalies h punkte teigiama, kad duomenų subjektai turi būti informuojami apie apribojimą, nebent tai gali pakenkti apribojimo tikslui. Tai reiškia, kad duomenų subjektai paprastai turėtų būti informuojami apie jų teisės į informaciją apribojimą. Šiuo tikslu gali pakakti bendro pranešimo apie duomenų apsaugą.
65. Pavyzdžiui, kai duomenų subjektas labai subtiliu konkrečiau administracinio tyrimo momentu konkrečiai paprašo pasinaudoti tam tikra teise, jis, jeigu įmanoma, turėtų būti informuojamas apie apribojimo priežastis. Vis dėlto, jei informuojat duomenų subjektą apie apribojimo priežastis būtų panaikintas apribojimo poveikis (t. y. tai padarytų neigiamą poveikį preliminariems tyrimo rezultatams), tokia informacija negalėtų būti atskleista. Apribojimai gali būti nustatomi siekiant apsaugoti tyrimus. Tokiu atveju apribojimai ir toliau turi būti būtini ir proporcingi, todėl duomenų valdytojas turėtų atlikti vertinimą, kad patikrintų, ar informuojant duomenų subjektą apie apribojimą nekenkiama apribojimo tikslui.
66. Kitaip tariant, esant ypatingoms aplinkybėms, pavyzdžiui, pačiais pirmaisiais tyrimo etapais, jei duomenų subjektas paprašo informacijos apie tai, ar jo atžvilgiu atliekamas tyrimas, duomenų valdytojas gali nuspręsti tuo metu tos informacijos nesuteikti, jeigu tas apribojimas konkrečiu atveju yra teisėtas ir griežtai būtinas tam, kad nebūtų pakenkta apribojimo tikslui.
67. Vėliau, pavyzdžiui, pasibaigus pirmajam tyrimo etapui, duomenų subjektams turėtų būti pateikiamas (specialus) pranešimas apie duomenų apsaugą. Vis dar gali būti, kad tuo etapu ir toliau bus ribojamos tam tikros teisės, pavyzdžiui, teisė susipažinti su informacija apie pradėtą tyrimą arba su galimų aukų įtarimais priekabiavimu²⁸. Tai turėtų būti nurodyta pranešime apie duomenų apsaugą, kartu, jeigu įmanoma, nurodant laikotarpį, per kurį teisės bus visiškai atkurtos.

---

²³ Taip pat žr. 2018 m. gegužės 25 d. Europos duomenų apsaugos valdybos priimtas 29 straipsnio darbo grupės Poveikio duomenų apsaugai vertinimo (PDAV) gaires, kuriomis Reglamento (ES) 2016/679 taikymo tikslais nurodoma, kaip nustatyti, ar duomenų tvarkymo operacijos gali sukelti didelį pavojų, WP 248, 1-oji peržiūrėta versija.

²⁴ Žmogaus orumas yra Chartijos 1 straipsnyje saugoma teisė.

²⁵ Chartijos 7 ir 8 straipsniai.

²⁶ Aiškinojo memorandumo paskirtis – paaiškinti teisėkūros priemonės priėmimo priežastis ir aplinkybes remiantis įvairiais parengiamojo proceso etapais.

²⁷ Žr. BDAR 35 straipsnio 10 dalį.

²⁸ Dėl išsamesnės informacijos žr. 2014 m. liepos 14 d. ESTT sprendimo YS prieš Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel ir Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel prieš M ir S, C-141/12 ir C-372/12, ECLI:EU:C:2014:2081, 45 ir 46 punktus ir 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo Novak, C-434/16, ECLI:EU:C:2017:994, 56 punktą.

5 KONSULTACIJOS SU PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOMIS (BDAR 36 STRAIPSNIO 4 DALIS IR 57 STRAIPSNIO 1 DALIES C PUNKTAS)

68. Pagal BDAR 36 straipsnio 4 dalį, kai apribojimai nustatomi valstybių narių lygmeniu, prieš nacionaliniam parlamentui priimant teisėkūros priemonę arba prieš priimant tokia teisėkūros priemone grindžiamą reguliavimo priemonę, kuria numatoma pagal BDAR 23 straipsnį apriboti duomenų subjektų teises, turi būti konsultuojamasi su PI.
69. Be to, pagal BDAR 57 straipsnio 1 dalies c punktą viena iš PI užduočių yra teikti konsultacijas teisėkūros priemonių, susijusių su asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant jų asmens duomenis, klausimais.
70. Jei su PI tinkamai nesikonsultuojama, jos pagal BDAR 58 straipsnio 3 dalies b punktą gali savo iniciatyva teikti nuomones nacionaliniam parlamentui, valstybės narės vyriausybei arba, vadovaujantis valstybės narės teise, kitoms institucijoms ar įstaigoms, taip pat visuomenei, visais su asmens duomenų apsauga susijusiais klausimais.
71. Be to, nacionaliniu lygmeniu priimtuose duomenų apsaugos teisės aktuose gali būti nustatytos konkrečios procedūros, susijusios su teisėkūros priemonių, kuriomis siekiama pagal BDAR 23 straipsnį apriboti BDAR 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje nustatytas teises, priėmimu. Tai gali būti daroma tik laikantis BDAR nustatytų reikalavimų.

6 ATVEJAI, KAI VALSTYBĖ NARĖ NESILAIKO BDAR 23 STRAIPSNIO REIKALAVIMŲ

72. Europos Komisija, kaip sutarčių sergėtoja, yra įpareigota stebėti, kaip taikomi ES pirminės ir antrinės teisės aktai, ir užtikrinti vienodą jų taikymą visoje ES, be kita ko, imantis veiksmų tais atvejais, kai nacionalinės priemonės neatitinka ES teisės.
73. Be to, pagal ES teisės viršenybės principą „pareiga netaikyti Sąjungos teisei prieštaraujančių nacionalinės teisės aktų tenka ne tik nacionaliniams teismams, bet ir visoms valstybės institucijoms, įskaitant ir administracines institucijas, kurios įpareigotos taikyti Sąjungos teisę pagal joms suteiktą atitinkamą jurisdikciją“²⁹.

7 KONKREČIOS DUOMENŲ VALDYTOJAMS IR DUOMENŲ TVARKYTOJAMS TAIKOMOS NUOSTATOS

7.1. Atskaitomybės principas

74. Atsižvelgiant į atskaitomybės principą (BDAR 5 straipsnio 2 dalis) ir nors tai nėra įrašai, kuriuos reikalaujama tvarkyti pagal BDAR 30 straipsnį, vienas iš gerosios praktikos pavyzdžių yra tai, kad duomenų valdytojas dokumentais pagrindžia konkrečiais atvejais taikomus apribojimus, šiuo tikslu saugodamas įrašą apie jų taikymą. Šiame įrašė turėtų būti nurodyti tokie aspektai kaip taikytinos apribojimų priežastys ir taikomas (-i) BDAR 23 straipsnio 1 dalyje nurodytas (-i) pagrindas (-i), jeigu pagal teisėkūros priemonę leidžiama nustatyti apribojimus remiantis įvairiais pagrindais, jų taikymo

---

²⁹ 2018 m. gruodžio 4 d. ESTT sprendimas, C-378/17, ECLI:EU:C:2018:979, 38 punktas.

laikotarpis ir būtinumo ir proporcingumo patikros rezultatai. Paprašius šie įrašai turėtų būti pateikiami duomenų apsaugos priežiūros institucijai.

75. Jei duomenų valdytojas yra paskyręs duomenų apsaugos pareigūną, šis turėtų būti nedelsiant bent jau bendrai informuojamas apie visus atvejus, kai pagal teisėkūros priemonę apribojamos duomenų subjekto teisės. Duomenų apsaugos pareigūnui turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su susijusiais įrašais ir visais dokumentais, susijusiais su faktinėmis ar teisinėmis apribojimo taikymo aplinkybėmis. Duomenų apsaugos pareigūno dalyvavimas taikant apribojimus taip pat turėtų būti pagrindžiamas dokumentais.

7.2. Duomenų subjekto naudojimas savo teisėmis panaikinus apribojimą

76. Kai tik išnyksta aplinkybės, kuriomis pagrindžiamas apribojimų taikymas, duomenų valdytojas turėtų panaikinti apribojimus. Jei duomenų subjektai iki tol dar nebuvo informuoti apie apribojimus, tai turėtų būti padaryta vėliausiai panaikinant apribojimus.
77. Taikant apribojimą duomenų subjektams gali būti leidžiama naudotis visomis jų teisėmis, kurios nėra apribotos. Siekiant įvertinti, kada apribojimą galima iš dalies ar visiškai panaikinti, apribojimo taikymo laikotarpiu gali būti kelis kartus atliekama būtinumo ir proporcingumo patikra.
78. Kai apribojimas panaikinamas – tai turėtų būti dokumentais patvirtinta padarant 5 skyriuje nurodytą įrašą, – duomenų subjektai turi galėti naudotis visomis savo teisėmis.
79. Jei panaikinus apribojimą duomenų valdytojas neleidžia duomenų subjektams pasinaudoti savo teisėmis, duomenų subjektas pagal BDAR 57 straipsnio 1 dalies f punktą gali pateikti skundą PI dėl duomenų valdytojo.

7.3. Atvejai, kai duomenų valdytojas nesilaiko teisėkūros priemonės, kuria nustatomi tokie apribojimai

80. Kai teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi apribojimai pagal BDAR 23 straipsnį, atitinka BDAR reikalavimus, tačiau duomenų valdytojas jų nesilaiko, PI, kaip ir bet kuriuo kitu BDAR taisyklių nesilaikymo atveju, gali pasinaudoti savo patariamaisiais ir tyrimo įgaliojimais ir įgaliojimais imtis taisomųjų veiksmų.
81. Pagal BDAR 58 straipsnio 1 dalyje numatytus įgaliojimus PI suteikti šie tyrimo įgaliojimai:
- nurodyti duomenų valdytojui ir duomenų tvarkytojui ir, kai taikoma, duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo atstovui pateikti visą jos užduotims atlikti reikalingą informaciją;
  - atlikti tyrimus, kurie atliekami duomenų apsaugos audito forma;
  - pranešti duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui apie įtariamą BDAR pažeidimą;
  - iš duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo gauti leidimą susipažinti su visais asmens duomenimis ir visa informacija, kurie būtini jos užduotims atlikti;
  - laikantis Sąjungos arba valstybės narės proceso teisės, gauti leidimą patekti į visas duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo patalpas, įskaitant prieigą prie visos duomenų tvarkymo įrangos ir priemonių.
82. Jei reikia taikyti taisomąsias priemones, PI pagal BDAR 58 straipsnio 2 dalį gali:
- **įspėti** duomenų valdytoją arba duomenų tvarkytoją, kad numatomomis duomenų tvarkymo operacijomis gali būti pažeistos BDAR nuostatos;
  - **pareikšti papeikimus** duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui, kai duomenų tvarkymo operacijomis buvo pažeistos BDAR nuostatos;

- **nurodyti** duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui **patenkinti** duomenų subjekto prašymus pasinaudoti savo teisėmis pagal BDAR;
- **nurodyti** duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui **suderinti duomenų tvarkymo operacijas** su BDAR nuostatomis, tam tikrais atvejais – nustatytu būdu ir per nustatytą laikotarpį;
- **nurodyti** duomenų valdytojui **pranešti duomenų subjektui apie asmens duomenų saugumo pažeidimą**;
- **nustatyti** laikiną arba galutinį duomenų tvarkymo apribojimą, įskaitant tvarkymo **draudimą**;
- **nurodyti** ištaisyti arba ištrinti asmens duomenis arba apriboti jų tvarkymą pagal BDAR 16, 17 ir 18 straipsnius ir pranešti apie tokius veiksmus duomenų gavėjams, kuriems asmens duomenys buvo atskleisti, pagal BDAR 17 straipsnio 2 dalį ir 19 straipsnį;
- **skirti administracinę baudą** pagal 83 straipsnį, kartu taikydama BDAR 58 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones arba vietoj jų, atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes;
- **nurodyti** sustabdyti duomenų srautus duomenų gavėjui trečiojoje valstybėje arba tarptautinei organizacijai.

83. Kalbant apie BDAR 58 straipsnio 3 dalyje numatytus PI patariamuosius įgaliojimus, jos gali:

- patarti duomenų valdytojams pagal BDAR 36 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytą išankstinių konsultacijų procedūrą;
- suteikti leidimą atlikti BDAR 36 straipsnio 5 dalyje nurodytą duomenų tvarkymą, jei pagal valstybės narės teisės aktus reikalaujama tokio išankstinio leidimo.

8 IŠVADOS

84. Pagal BDAR 23 straipsnį leidžiama konkrečiomis sąlygomis nacionaliniam arba Sąjungos teisės aktų leidėjui teisėkūros priemone apriboti BDAR 12–22 straipsniuose ir 34 straipsnyje, taip pat 5 straipsnyje tiek, kiek jo nuostatos atitinka 12–22 straipsniuose numatytas teises ir prievoles, nustatytas prievoles ir teises, kai tokiu apribojimu gerbiama pagrindinių teisių ir laisvių esmė ir jis demokratinėje visuomenėje yra būtina ir proporcinga priemonė siekiant užtikrinti, inter alia, Sąjungos ar valstybės narės svarbius tikslus, susijusius su bendrais viešaisiais interesais.
85. Apribojant duomenų subjektų teises turi būti laikomasi BDAR 23 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi tokie apribojimai, priimančios valstybės narės ar Sąjunga ir juos taikantys duomenų valdytojai turėtų žinoti apie išskirtinį šių apribojimų pobūdį.
86. Prieš Sąjungos ar valstybės narės teisės aktuose nustatant duomenų subjektų teisių apribojimus turėtų būti atliekama proporcingumo patikra.
87. Prieš priimant teisėkūros priemones, kuriomis nustatomi apribojimai, turėtų būti konsultuojamasi su PI. Joms turėtų būti suteikti įgaliojimai užtikrinti, kad apribojimai atitiktų BDAR reikalavimus.
88. Panaikinus apribojimus, duomenų valdytojas turi leisti duomenų subjektams naudotis savo teisėmis.

9 PRIEDAS. KONTROLINIAI SĄRAŠAI: BDAR 23 STRAIPSNIS GLAUSTAI

9.1 BDAR 23 straipsnio 1 dalies reikalavimai

- i. *Pagarba pagrindinių teisių ir laisvių esmei*
- ii. *Proporcingumo ir būtinumo patikra*
- iii. *Teisėkūros priemonės, kuriomis nustatomi apribojimai, ir būtinybė, kad jos būtų numatomos (41 konstatuojamoji dalis ir ESTT praktika)*
- iv. *Duomenų subjektų teisės ir duomenų valdytojų prievolės, kurios gali būti apribotos:*
  - a) teisė gauti skaidrią informaciją (BDAR 12 straipsnis);
  - b) teisė gauti informaciją (BDAR 13 ir 14 straipsniai);
  - c) teisė susipažinti su duomenimis (BDAR 15 straipsnis);
  - d) teisė reikalauti ištaisyti duomenis (BDAR 16 straipsnis);
  - e) teisė reikalauti ištrinti duomenis (BDAR 17 straipsnis);
  - f) teisė apriboti duomenų tvarkymą (BDAR 18 straipsnis);
  - g) prievolė pranešti apie asmens duomenų ištaisymą ar ištrynimą arba duomenų tvarkymo apribojimą (BDAR 19 straipsnis);
  - h) teisė į duomenų perkeliamumą (BDAR 20 straipsnis);
  - i) teisė nesutikti (BDAR 21 straipsnis);
  - j) teisė, kad nebūtų taikomas automatizuotas atskirų sprendimų priėmimas (BDAR 22 straipsnis);
  - k) BDAR 12–22 straipsniuose numatytos prievolės (BDAR 5 straipsnis) ir
  - l) pranešimas duomenų subjektui apie asmens duomenų saugumo pažeidimą (BDAR 34 straipsnis).
- v. *Apribojimų taikymo pagrindai:*
  - a) nacionalinis saugumas;
  - b) gynyba;
  - c) visuomenės saugumas;
  - d) nusikalstamų veikų prevencija, tyrimas, nustatymas ar traukimas už jas baudžiamojon atsakomybėn arba baudžiamųjų sankcijų vykdymas, įskaitant apsaugą nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevenciją;
  - e) kiti Sąjungos ar valstybės narės svarbūs tikslai, susiję su bendrais viešaisiais interesais, visų pirma svarbiu ekonominiu ar finansiniu Sąjungos ar valstybės narės interesu, įskaitant pinigų, biudžeto bei mokesčių klausimus, visuomenės sveikatą ir socialinę apsaugą;
  - f) teismų nepriklausomumo ir teismo proceso apsauga;
  - g) reglamentuojamųjų profesijų etikos pažeidimų prevencija, tyrimas, nustatymas ir traukimas baudžiamojon atsakomybėn už juos;
  - h) stebėsenos, tikrinimo ar reguliavimo funkcija, kuri (net jeigu tik kartais) yra susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu a–e ir g punktuose nurodytais atvejais;
  - i) duomenų subjekto apsauga arba kitų asmenų teisių ir laisvių apsauga;
  - j) civilinių ieškinių vykdymo užtikrinimas.

9.2 BDAR 23 straipsnio 2 dalies reikalavimai

- i. *Duomenų tvarkymo tikslai arba duomenų tvarkymo kategorijos*
- ii. *Asmens duomenų kategorijos*
- iii. *Nustatytų apribojimų apimtis*
- iv. *Apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui arba neteisėtam susipažinimui su duomenimis ar jų perdavimui*
- v. *Duomenų valdytojo arba duomenų valdytojų kategorijų apibūdinimas*

- vi. Saugojimo laikotarpiai ir taikytinos apsaugos priemonės, atsižvelgiant į duomenų tvarkymo arba duomenų tvarkymo kategorijų pobūdį, aprėptį ir tikslus*
- vii. Pavojai duomenų subjektų teisėms ir laisvėms ir*
- viii. Duomenų subjektų teisė būti informuotiems apie apribojimą, nebent tai pakenktų apribojimo tikslui*